

ВИЕНСКА КОНВЕНЦИЯ за защита на озоновия слой, подписана на 22.03.1985 г.

Ратифицирана с Указ № 2235 на ДС на НРБ на 17.10.1989 г. - ДВ, бр. 82 от 20.10.1989 г. Издадена от Министерството на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 71 от 10.08.1999 г., в сила от 18.02.1991 г.

Увод

Страните по тази конвенция,

съзнавайки, че измененията в състоянието на озоновия слой оказват потенциално вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда,

позовавайки се на съответните законови наредби от Декларацията, приета на Конференцията на Обединените нации по проблемите на околната среда за човека и по-специално принцип 21, който постановява, че "Страните в съответствие с Устава на Обединените нации и принципите на международното право имат суверенното право да разработват собствените си ресурси в съответствие с тяхната си политика за опазване на околната среда и носят отговорността, дейностите, попадащи под тяхната юрисдикция или контрол, да не причинят увреждане на околната среда на други държави или райони извън рамките на националната им правна система",

имайки предвид обстоятелствата и по-специално потребностите на развиващите се страни,

отчитайки работата и изследванията, провеждани от международни и национални организации, и по-специално Световния план за действие по отношение на озоновия слой към Програмата за околна среда на Обединените нации,

отчитайки също вече предприетите превантивни мерки за опазването на озоновия слой на национално и международно ниво,

осъзнавайки, че мерките, предприети за предпазването на озоновия слой от изменения вследствие на човешката дейност, изискват международно сътрудничество, повсеместни действия и базиране на съответните научно-технически съображения,

осъзнавайки също необходимостта от по-нататъчни изследвания и систематични наблюдения с цел доразвиване на научните познания по отношение на озоновия слой и евентуалните последици от измененията на неговия състав,

са твърдо решени да опазят човешкото здраве и околната среда от неблагоприятните последици вследствие измененията в състава на озоновия слой,

се споразумяха за следното:

Член 1

Дефиниции

В тази конвенция:

1. "Озонов слой" означава слоя атмосферен озон над пограничния слой на планетата.

2. "Неблагоприятни въздействия" означава промени във физическата среда или биотата, включително измененията в климата, които оказват в значителна степен вредно въздействие на човешкото здраве, или върху състава, възстановителните способности и продуктивността на естествените и регулируеми екосистеми, или на полезните за човечеството материали.

3. "Алтернативни технологии или оборудване" означават технологии или оборудване, чието използване прави възможно намаляването или ефективното премахване на емисиите на вещества, които оказват или вероятно оказват вредно влияние върху състава на озоновия слой.

4. "Алтернативни вещества" означава вещества, намаляващи, елиминиращи или предотвратяващи вредните за озоновия слой последици.

5. "Страни" означава, освен ако в текста не е посочено друго, страните по тази конвенция.

6. "Регионална икономическа организация за интеграция" означава организация, създадена от суверенните държави в даден регион, компетентна по въпросите, управлявани от тази конвенция или нейните протоколи, и надлежно упълномощена в съответствие с международните процедури да подписва, ратифицира, приема и одобрява съответните документи или да се придържа към тях.

7. "Протоколи" означава протоколите по тази конвенция.

Член 2

Общи задължения

1. Страните да предприемат необходимите мерки в съответствие с постановленията на тази конвенция и онези влезли в сила протоколи, по които са страни, в защита на човешкото здраве и околната среда от вредните въздействия в резултат на или вероятно в резултат на човешката дейност, която променя или вероятно води до изменения в състава на озоновия слой.

2. С тази цел Страните, в зависимост от средствата и възможностите, с които разполагат, да:

(а) си сътрудничат посредством систематични наблюдения, изследвания и информационен обмен за по-добро разбиране и оценка на въздействието, което измененията в състава на озоновия слой имат върху човешкото здраве и околната среда;

(б) приемат съответните законови или административни мерки и да си сътрудничат в хармонизирането на подходящи програмни мероприятия, целящи контролирането, ограничаването, намаляването или предотвратяването на човешките дейности, попадащи в тяхната юрисдикция или контрол, ако бъде установено, че тези дейности оказват вредно или вероятно вредно въздействие, като причиняват или вероятно причиняват изменения в състава на озоновия слой;

(в) си сътрудничат в разработването на съгласувани мерки, процедури и стандарти за изпълнението на тази конвенция посредством приемането на протоколи и приложения;

(г) сътрудничат с компетентни международни органи за ефективното изпълнение на тази конвенция и онези протоколи, по които са страни.

3. Постановленията на тази конвенция по никакъв начин не ограничават правото на Страните да приемат, по силата на международния закон, вътрешнодържавни мерки в допълнение към мерките, предвидени в параграфи 1 и 2, нито ще ограничат онези вече предприети от дадена страна допълнителни вътрешнодържавни мерки, при условие, че споменатите мерки са съвместими със задълженията, поети по тази конвенция.

4. Прилагането на този член ще се базира на съответните научно-технически съображения.

Член 3

Изследвания и систематични наблюдения

1. Страните се задължават да организират, пряко или посредством компетентни международни органи,

конкретното изследване и научни анализи на:

(а) физичните и химичните процеси, влияещи на озоновия слой;

(б) човешкото здраве и други биологични последствия, произтичащи от измененията на озоновия слой, особено биологичните последствия от промените в ултравиолетовото слънчево излъчване (УВ-Б);

(в) влиянието на измененията на озоновия слой върху климата;

(г) влиянието, произтичащо от измененията на озоновия слой и впоследствие причиняващо промени в УВ-Б излъчването, върху полезните за човечеството естествени и изкуствени материали;

(д) вещества, трудови практики, технологични процеси и дейности, влияещи на озоновия слой и техния кумулативен ефект;

(е) алтернативни вещества и технологии;

(ж) съответните социално-икономически въпроси;

и всички други въпроси, подробно разгледани в приложения I и II.

2. Страните се задължават да поощряват или организират пряко или посредством компетентни международни органи и в пълно съответствие с националните си законодателства и предприетите дейности както на местно, така и на международно ниво, на съвместни или взаимодопълващи се програми за системно наблюдение състоянието на озоновия слой и други важни параметри, така както подробно се предвижда в приложение I.

3. Страните се задължават да сътрудничат пряко или посредством компетентни международни органи в събирането, удостоверяването на верността и своевременното докладване на данните, получени от проведените изследвания и наблюдения, на нарочни световни информационни центрове на равни интервали от време.

Член 4

Сътрудничество в законодателната и научно-техническата област

1. Страните да улесняват и поощряват обмена на съответната научно-техническа, социално-икономическа, търговска и законодателна информация по тази конвенция в съответствие с подробните постановления на приложение II. Тази информация да се предоставя на съгласуваните със Страните органи. Всеки такъв орган, получаващ информация, считана за конфиденциална от предоставящата я Страна, гарантира неразгласяването ѝ и ще я обобщава по такъв начин, че да се запази нейният конфиденциален характер преди предоставянето ѝ на разположение на всички Страни.

2. Страните ще си сътрудничат в рамките на националните им законодателства, наредби и практики, вземайки специално предвид потребностите на развиващите се страни, в прякото или посредством компетентни международни органи подпомагане на развитието и трансфера на технологии и знания. Подобно сътрудничество ще се осъществява най-вече посредством:

(а) улесняване получаването на алтернативни технологии от другите Страни;

(б) предоставяне на информация за алтернативни технологии и оборудване и съответните инструкции и ръководства;

(в) доставка на необходимото оборудване и апаратура за провеждането на изследвания и систематични наблюдения;

(г) подготовка на необходимите научно-технически кадри.

Член 5

Предаване на информация

Страните предават чрез секретариата на Конференцията на Страните посочената в член 6 информация относно приетите от тях мерки по изпълнението на тази конвенция и протоколите, по които са страни, под такава форма и периодичност, каквито бъдат уточнени на срещите на страните, в съответствие с договорните документи.

Член 6

Конференция на Страните

1. С този документ се учредява Конференция на Страните. Първата среща на Конференцията на Страните ще бъде свикана от временно назначения по член 7 секретариат не по-късно от една година след влизането на тази конвенция в сила. Впоследствие редовните срещи на Конференцията на Страните ще се свикват с периодичност, съгласувана на първата среща на Конференцията.

2. Извънредни срещи на Конференцията на Страните ще се свикват тогава, когато Конференцията или счита това за необходимо, или по писмена заявка на някоя от Страните, при положение, че в срок 6 месеца от подаването на заявката в секретариата най-малко една трета от Страните поддържат искането.

3. Конференцията на Страните ще съгласува и приема с консенсус своите процедурни и финансови правила, тези на всички спомагателни органи, които счете за целесъобразно да учреди, а също и финансовите постановления, регулиращи функционирането на секретариата.

4. Конференцията на Страните ще следи постоянно изпълнението по тази конвенция, като освен това ще:

(а) уточни формата и периодичността на предаване на информацията, подлежаща на предоставяне по силата на член 5 , и ще разглежда както тази информация, така и докладите, представени от който и да е спомагателен орган;

(б) прави преглед на научната информация, отнасяща се до озоновия слой, възможните изменения в състоянието му и вероятните последствия от всякакви такива изменения;

(в) съдейства в съответствие с член 2 за хармонизирането на съответните стратегии, политика и мерки с цел свеждане до минимум изпускането на вещества, причиняващи или вероятно причиняващи изменения на озоновия слой, и ще прави препоръки по всякакви други мерки, отнасящи се до тази конвенция;

(г) приема по силата на членове 3 и 4 програми за проучване, систематични наблюдения, научно-техническо сътрудничество, обмен на информация и трансфер на технологии и знания;

(д) разглежда и приема, ако е необходимо, в съответствие с текста на членове 9 и 10 изменения на тази конвенция и приложенията ѝ;

(е) обмисля внасянето на изменения по всеки протокол и неговите приложения и при наличие на съответното решение ще препоръчва приемането им от страните по съответния протокол;

(ж) разглежда и приема при необходимост в съответствие с член 10 допълнителни приложения към тази конвенция;

(з) разглежда и приема при необходимост протоколи в съответствие с член 8;

(и) учредява такива спомагателни органи, каквито са необходими за изпълнението на тази конвенция;

(й) ползва, при необходимост, услугите на компетентни международни органи и научни комитети и по-специално Световната метеорологична организация и Световната здравна организация, както и Координационния комитет по озоновия слой в сферата на научните изследвания, систематичните наблюдения и други дейности, свързани със задачите на тази конвенция, като използва целесъобразно получената от такива органи и комитети информация;

(к) разглежда и предприема всякакви допълнителни действия, сметени за необходими за постигане целите на тази конвенция.

5. Организацията на Обединените нации, специализираните агенции към нея, Международната агенция по атомна енергия, както и всяка Страна нечленка по тази конвенция могат да бъдат представлявани на срещите на Конференцията на Страните от наблюдатели. Всеки орган или агенция, независимо дали е национална или международна, правителствена или неправителствена, компетентна в област, свързана с опазването на озоновия слой, която е уведомила секретариата за желанието си да бъде представлявана на срещите на Конференцията на Страните като наблюдател, ще бъде допускана, освен ако най-малко една трета от присъстващите страни възразяват. Допускането и участието на наблюдатели е подчинено на процедурите и наредбите, приети от Конференцията на Страните.

Член 7

Секретариат

1. За целите на този протокол секретариатът ще:

(а) урежда и обслужва срещите на Страните според условията на членове 6 , 8 , 9 и 10 ;

(б) изготвя и разпраща доклади с получената по членове 4 и 5 информация, както и информация от съвещанията на помощните органи, създадени по силата на член 6 ;

(в) изпълнява възложените по протоколите функции;

(г) изготвя доклади за предприетите по изпълнението на своите функции по тази конвенция дейности и ще ги представя на Конференцията на Страните;

(д) подsigурява нужната координация с други международни органи, работещи в същата сфера, чрез уреждане на необходимите за ефективното изпълнение на функциите му административни и договорни съглашения;

(е) изпълнява такива други функции, каквито Конференцията на Страните счете за нужно да му възложи.

2. Функциите на секретариат ще се изпълняват временно от Програмата за околна среда на Обединените нации до приключването на първата редовна среща на Конференцията на Страните, свикана съобразно член 6 . На своята първа редовна среща Конференцията на Страните ще назначи за секретариат една от създадените компетентни международни организации, изявили желание да изпълняват функциите на секретариат по тази конвенция.

Член 8

Приемане на протоколи

1. Конференцията на Страните може да приема на срещите си протоколи в съответствие с член 2.

2. Текстът на всеки предложен протокол трябва да бъде предаден на Страните от секретариата най-малко шест месеца преди провеждането на една такава среща.

Член 9

Изменения по конвенцията или протоколите

1. Всяка една Страна може да предлага внасянето на изменения по тази конвенция или който и да е от протоколите. В тези изменения трябва да бъдат надлежно отразени съответните научно-технически съображения.

2. Измененията по тази конвенция ще се приемат на среща на Конференцията на Страните. Измененията по някой от протоколите ще се приемат на среща на Страните по въпросния протокол. Текстът на предложените изменения по тази конвенция или някой от протоколите, освен ако в протокола не е предвидено друго, се разпраща на Страните от секретариата най-малко шест месеца преди срещата, на която измененията ще бъдат предложени за приемане. Секретариатът ще разпраща предложените изменения и на подписалите тази конвенция страни за тяхна информация.

3. Страните трябва да положат всички възможни усилия за постигане съгласие по предложените изменения по тази конвенция с пълно единодушие. Ако всички усилия за консенсус бъдат изчерпани, без да се постигне съгласие, като крайна мярка измененията ще се приемат с три четвърти мнозинство на присъствалите на срещата и гласували Страни и ще бъде предоставяно от главния депозитар на всички Страни за ратифициране, съгласуване и приемане.

4. Процедурата, описана в параграф 3, е приложима и за измененията по протоколите с тази разлика, че за приемането им е достатъчно две трети мнозинство на присъствалите на срещата и гласували Страни.

5. Депозитарят ще бъде уведомяван писмено за ратификацията, одобряването или приемането на измененията. Приетите в съответствие с параграфи 3 и 4 изменения ще влизат в сила между страни, приели ги на деветнадесетия ден от получаването на уведомление от депозитаря, че най-малко три четвърти от Страните по тази конвенция са ги ратифицирали, одобрили или приели, или най-малко две трети от страните по съответния протокол, освен ако в самия протокол не се предвижда друго. Впоследствие измененията ще влизат в сила за всяка друга страна на деветнадесетия ден след представяне на документите за ратификация, одобряване или приемане на измененията.

6. За целите на този член "присъствали и гласували Страни" означава присъстващи Страни, които са дали своя глас "за" или "против".

Член 10

Приемане на приложения и внасяне на изменения по тях

1. Приложенията към тази конвенция или протокол са неразделна част на конвенцията или съответно протокола и, ако изрично не се предвижда друго, всяка отправка до тази конвенция или нейните протоколи ще представлява същевременно и отправка към всяко нейно приложение. Съдържанието на приложенията е ограничено до въпроси от научно-технически и административен характер.

2. С изключение на онези протоколи, за които са валидни други разпоредби по отношение на приложенията към тях, ще се прилагат следните процедури при предлагането, приемането и влизането в сила на допълнителни приложения към тази конвенция или на приложения към даден протокол:

(а) приложения към тази конвенция ще се предлагат и приемат в съответствие с посочените в член 9, параграфи 2 и 3 процедури, докато приложения към даден протокол ще се предлагат и приемат в съответствие с процедурите, посочени в член 9, параграфи 2 и 4;

(б) всяка страна, която не е в състояние да одобри дадено допълнително приложение към тази конвенция или приложения към протокол, по който е страна, трябва писмено да уведоми депозитаря в срок шест месеца от датата на изпратеното от депозитаря съобщение за приемане; при получаване на подобно заявление депозитарят незабавно уведомява останалите страни; страната може по всяко време да замени предишно възражение със съгласие за приемане, след което приложенията влизат в сила за съответната страна;

(в) след изтичане на шестмесечния срок от датата на разпращане на комюникето от депозитаря приложенията влизат в сила за всички Страни по конвенцията или съответния протокол, които не са отправяли заявления, в съответствие с посочения в горния подпараграф (б) регламент.

3. Предложенията, приемането и влизането в сила на поправки по приложенията на тази конвенция или протокол са подвластни на същите процедури, както при внасянето на предложения, приемането и влизането в сила на приложенията към конвенцията или на даден протокол. Приложенията и измененията трябва да отразяват най-вече съображения от научно-технически характер.

4. В случаите, когато дадено допълнително приложение или поправка към приложение налага внасянето на изменения по тази конвенция или неин протокол, нито допълнителното приложение, нито поправките по приложението ще влизат в сила до момента, в който изменението по тази конвенция или съответния протокол не влязат в сила.

Член 11

Уреждане на спорове

1. В случай на спор между Страните относно тълкуването или прилагането на тази конвенция заинтересованите страни да търсят начини за уреждането му чрез преговори.

2. Ако заинтересованите страни не успеят да постигнат съгласие чрез преговори, те могат или съвместно да прибегнат до добрите услуги, или да се обърнат с молба за посредничество към трета страна.

3. От момента на ратифициране, приемане, одобрение или присъединяване към тази конвенция всяка Страна или регионална организация за икономическо интегриране има правото да подаде писмено заявление до депозитаря, че приема като задължителни или единия, или и двата от предложените по-долу начина за уреждането на неразрешен по силата на параграфи 1 или 2 спор:

(а) арбитраж в съответствие с процедурите, които Конференцията на Страните ще приеме на своето първо редовно заседание;

(б) предаване на спора за уреждане в Международен съд.

4. Когато Страните по силата на параграф 3 са отказали да предприемат една и съща или която и да е от посочените процедури, спорът ще бъде предвижен за уреждане чрез помиряване, така както се предвижда в параграф 5, освен ако страните не са се споразумели другояче.

5. Помирителна комисия ще бъде излъчена по молба на една от страните в спора. Комисията ще се състои от равен брой членове, излъчени от страните по спора, и председател, избран от членовете. Комисията внася окончателно решение, имащо препоръчителен характер, с което страните са длъжни добросъвестно да се съобразяват.

6. Законните положения на този член са приложими и за протоколите, освен ако в даден протокол не се предвижда друго.

Член 12

Подписване

Тази конвенция ще бъде предоставена за подписване от държави и регионални организации за икономическо интегриране във Федералното министерство на Външните работи на Република Австрия във Виена от 22 март 1985 г. до 21 септември 1985 г. и в главната квартира на Обединените нации в Ню Йорк от 22 септември 1985 г. до 21 март 1986 г.

Член 13

Ратифициране, приемане или одобрение

1. Тази конвенция и нейните протоколи подлежат на ратифициране, приемане или одобрение както от държави, така и от регионални организации за икономическа интеграция. Документите за ратифициране, приемане или одобрение се предоставят на депозитаря.

2. Всяка от посочените в параграф 1 организации, която става Страна по тази конвенция или протокол, без нито една от нейните държави членки да е Страна, поема изцяло всички задължения по конвенцията или протокола в зависимост от случая. Когато една или повече от държавите членки на подобни организации, са Страни по конвенцията или съответния протокол, организацията и членуващите в нея държави решават как да разпределят помежду си отговорностите по изпълнението на поетите по конвенцията или протокола, в зависимост от случая, задължения. В тези случаи организацията и членуващите в нея държави нямат право на равностойно упражняване на произтичащите от конвенцията или протокола права.

3. В документите за ратифициране, приемане или одобрение посочените в параграф 1 организации трябва да декларират своята степен на компетентност по отношение на управляваните от конвенцията или съответен протокол въпроси. Тези организации са също така длъжни да уведомяват депозитаря за съществени промени в степента на тяхната компетентност.

Член 14

Присъединяване

1. Тази конвенция и всеки един протокол са отворени за присъединяването на държави и регионални организации за икономическа интеграция от крайната дата за подписване на конвенцията или съответния протокол.

2. В документите за присъединяване посочените в параграф 1 организации ще декларират своята степен на компетентност в управляваните от конвенцията или съответен протокол области. Същите организации се задължават и да информират депозитаря при съществени промени, настъпили в степента на тяхната компетентност.

3. Законовите положения на член 13 , параграф 2 са приложими и за присъединилите се към тази конвенция или съответен протокол регионални организации за икономическа интеграция.

Член 15

Право на глас

1. Всяка Страна по тази конвенция или протокол има право на един глас.

2. Изключение от параграф 1 са регионалните организации за икономическа интеграция, които имат правото да гласуват с брой гласове, равен на броя членуващи в тях държави - Страни по конвенцията или съответния протокол. Същите организации не могат да упражняват правото си на глас, ако техните страни членки упражнят своето, и обратно.

Член 16

Връзка между конвенцията и нейните протоколи

1. Нито държавни, нито регионални организации за икономическа интеграция могат да бъдат страни по някой протокол, освен ако не са или са в процес на ставане на Страна по конвенцията.

2. Решенията, касаещи определен протокол, ще се взимат единствено от страните по съответния протокол.

Член 17

Влизане в сила

1. Тази конвенция влиза в сила на деветнадесетия ден от датата на депозиране на двадесетия документ за ратифициране, приемане, одобрение или присъединяване.

2. Всеки протокол, освен ако в него не се предвижда друго, влиза в сила на деветнадесетия ден от датата на депозиране на единадесетия документ за ратифициране, приемане или одобрение на дадения протокол или присъединяване към него.

3. За всяка Страна, която ратифицира, приема или одобрява тази конвенция или се присъединява към нея, след депозирането на двадесетия документ за ратификация, приемане, одобрение или присъединяване тя влиза в сила на деветнадесетия ден от датата на депозиране от дадената Страна на нейния двадесети документ за ратификация, приемане, одобрение или присъединяване.

4. Всеки протокол, освен ако в него не се предвижда друго, ще влиза в сила за Страната, която го е ратифицирала, приела, одобрила или се е присъединила към дадения протокол, съгласно посочените в параграф 2 условия след влизането му в сила, на деветнадесетия ден от датата, на която съответната Страна е депозирала своя документ за ратификация, приемане или одобрение, или на датата, когато конвенцията влиза в сила за същата тази Страна, в зависимост от това, коя от двете дати е по-късна.

5. Съобразно параграфи 1 и 2 документ, депозиран от регионална организация за икономическо интегриране, няма да се счита за допълнителен към документите, депозирани от Страни, членуващи в такава организация.

Член 18

Уговорки

Не се допускат никакви уговорки по тази конвенция.

Член 19

Оттегляне

1. По всяко време след изтичане на четири години от датата на влизане в сила на тази конвенция за дадена Страна тази Страна може да се оттегли от конвенцията, като изпрати писмено уведомление до депозитаря.

2. С изключение на случаите, когато в някой протокол е предвидено друго, по всяко време след изтичане на четири години от датата на влизане в сила на съответния протокол за дадена Страна тази Страна може да се оттегли от протокола, като изпрати писмено уведомление до депозитаря.

3. Оттеглянето става действително една година след получаване на уведомлението в депозитаря или на такава по-късна дата, каквато изрично е спомената в писмото за оттегляне.

4. Всяка Страна, оттеглила се от тази конвенция, се счита за оттеглила се и от всеки протокол, по който е била страна.

Член 20

Депозитар

1. Генералният секретар на Организацията на Обединените нации изпълнява функциите на депозитар по тази конвенция и протоколи.

2. Депозитарят информира Страните конкретно за:

(а) подписването на тази конвенция и протокол и за депозирането на документи за ратификация, приемане или присъединяване съгласно членове 13 и 14 ;

(б) датата, на която конвенцията или даден протокол влизат в сила, съгласно член 17 ;

(в) заявки за оттегляне съгласно член 19 ;

(г) приемането на изменения по конвенцията и даден протокол, тяхното приемане от Страните и датата на влизането им в сила съгласно член 9 ;

(д) цялата кореспонденция, отнасяща се до приемането и одобряването на приложения и поправки по приложенията, съгласно член 10 ;

(е) съобщения от регионални организации за икономическа интеграция, отнасящи се до степента им на компетентност по отношение на управляваните от конвенцията и нейните протоколи въпроси и за настъпили промени;

(ж) заявления, изготвени в съответствие с член 11, параграф 3 .

Член 21

Автентични текстове

Оригиналът на тази конвенция и равностойно автентичните текстове на арабски, китайски, английски, френски, руски и испански език ще бъдат депозирани при Генералния секретар на Обединените нации.

В свидетелство на подписването тази конвенция от долуподписаните, надлежно упълномощени за това лица.

Виена, двадесет и втори март, хиляда деветстотин осемдесет и пета година.

Приложение I

Изследвания и систематични наблюдения

1. Страните по конвенцията осъзнават, че главните научни проблеми са:

(а) измененията на озоновия слой, в резултат на които се променя количеството биологичноактивно ултравиолетово лъчение на слънцето (UV-B), достигащо земната повърхност, и евентуалните последствия за човешкото здраве, организми, екосистеми и полезните за човечеството материали;

(б) измененията във вертикалното разпределение на озона, което би могло да промени температурната структура на атмосферата с всички евентуални последствия за времето и климата.

2. Страните по конвенцията в съответствие с член 3 да си сътрудничат в провеждането на изследвания и систематични наблюдения и да формулират препоръки за по-нататъшни изследвания и наблюдения в области, като:

(а) изследване на физичните и химичните свойства на атмосферата:

(i) комплексно теоретично моделиране: доразработване на модели, в които да се взема предвид взаимодействието между радиативните, динамичните и химичните процеси; проучване на едновременното въздействие на различни създадени от човека и естествени вещества върху атмосферния озон; интерпретиране на данните от телеметричните измервания, направени от спътници и наземни установки; оценка на динамиката на атмосферните и геофизичните параметри и разработването на

методология за от-криване на специфичните причини за промените в тези параметри;

(ii) лабораторни изследвания на: измерване коефициента на измененията, адсорбционни напречни сечения и стратосферните химични и фотохимични процеси; събиране на данни от спектрални анализи с цел потвърждаване на полевите данни за всички съответни спектрални обхвати;

(iii) полеви измервания на: концентрацията и потоците на основните изходни газове както с естествен произход, така и на отделяните вследствие на човешката дейност; симултанно измерване на фотохимично сходни обекти над граничния слой на планетата с помощта на *in situ* и дистанционни датчици; съпоставяне на получените от различните датчици данни, включително координиране и приравняване на мерните единици за спътникова апаратура; три-измерни изображения на следи от основни атмосферни примеси, спектралния поток слънчева радиация и метеорологични параметри;

(iv) усъвършенстване на инструментариума и разработка на прибори, включително на спътникови и неспътникови датчици, за откриване и измерване на минимални количества атмосферни примеси, на спектралния поток от слънчева радиация и на метеорологичните параметри;

(б) изучаване на здравните, биологичните и фоторазпадните последствия:

(i) връзката между облъчването на хората с видима и ултравиолетова слънчева радиация и: (а) появата на доброкачествен и злокачествен рак на кожата (меланома); и (б) въздействието и върху имунната система на човека;

(ii) въздействието на UV-B радиацията, в зависимост от дължината на вълните върху: (а) селскостопанските култури, горските масиви и другите сухоземни екосистеми; и (б) хранителните вериги на водните екосистеми и рибните стопанства, както и възможното забавяне на кислородно отделяне от морския фитопланктон;

(iii) механизма на въздействие на UV-B излъчването върху биологичните материали, видове и екосистеми, включително: връзката между доза, интензитет и реакция; фоторепарация, адаптация и защитност;

(iv) изучаване спектрите при биологична активност и спектрална реакция посредством полихроматично облъчване с цел да бъдат включени евентуалните взаимодействия в отделните зони с различна дължина на вълните;

(v) въздействието на облъчването с UV-B върху: чувствителността и активността на биологични видове, имащи важна роля за запазването на баланса в биосферата; първични процеси, като фото- и биосинтезата;

(vi) въздействието на UV-B лъчението върху фоторазграждането на замърсители, химикали, използвани в селското стопанство, и други материали;

(в) изследване на въздействието върху климата:

(i) теоретични изследвания и наблюдения на радиационния ефект на озона и други микроелементи и тяхното влияние върху климатичните параметри, като температура на повърхността на сушата и океана, характер на отлаганията, тропо- и стратосферен обмен;

(ii) проучване въздействието на климатичните промени върху различните аспекти на човешката дейност;

(г) систематични наблюдения за:

(i) състоянието на озоновия слой (т.е. пространствена и времева променливост на общото съдържание и вертикален профил на озона), посредством пълноценното и цялостното използване на Глобалната система за следене състоянието на озоновия слой, изградена от сателитни и наземни системи за наблюдение;

(ii) тропо- и стратосферни концентрации на изходни газове за наличие на NO_x , NO_x , ClO_x и въглеродни съединения;

(iii) температурата от земната повърхност до мезосферата, използвайки както наземни, така и сателитни системи за наблюдение;

(iv) вълновия състав на потока слънчева радиация, достигаща земната атмосфера, и топлинното излъчване преминаващо в обратна посока, използвайки спътниковите данни;

(v) вълновия състав на потока слънчева радиация, достигаща земната повърхност в ултравиолетовата част на спектъра, която влияе на живите организми (UV-B);

(vi) свойствата и разпределението на аерозоли в слоя от земната повърхност до мезосферата с помощта на наземни, въздухоплавателни и сателитни системи за наблюдение;

(vii) променливите, имащи най-голямо значение за климатологията, чрез поддържането на висококачествени програми за метеоролични измервания по повърхността;

(viii) микроелементи, температура, потока слънчева радиация и аерозолите с помощта на усъвършенствани методи за анализ на глобалните данни.

3. Страните по конвенцията, отчитайки специфичните потребности на развиващите се страни, да си сътрудничат в насърчаването на необходимото научно-техническо обучение, което се изисква при участие в посочените в това приложение изследователски и систематични наблюдения. Особено внимание се обръща на кръстосаното калибриране на приборите за наблюдение и методологията с цел изготвянето на сравнима и стандартна база данни.

4. Счита се, че следните химични вещества с естествен и антропогенен произход, които не са дадени в списъка по приоритет, притежават потенциалната възможност да изменят химичните и физичните свойства на озоновия слой:

(а) въглеродни вещества:

(i) *въглероден моноксид (CO)*. Въглеродният окис се отделя в значителни количества от естествени и антропогенни източници. Смята се, че има голямо влияние директно в тропосферната фотохимия и косвено върху стратосферната;

(ii) *въглероден диоксид (CO₂)*. Въглеродният двуокис има важни естествени и антропогенни източници и влияе на стратосферния озон посредством въздействието му върху топлинната структура на атмосферата;

(iii) *метан (CH₄)*. Метанът има и естествени, и антропогенни източници и влияе както на тропосферния, така и на стратосферния озон;

(iv) *неметанови видове въглеводороди*. Неметановите въглеводороди, в състава на които влиза голям брой химични вещества, имат и естествен, и антропогенен произход, влияещи пряко на тропосферната и косвено на стратосферната фотохимия;

(б) азотни вещества:

(i) *азотен окис (N₂O)*. Преобладаващите източници на азотен окис имат естествен произход, но делът на антропогенните става все по-значителен. Азотният окис е основният източник на стратосферен NO_x, играещ жизненоважна роля за регулирането на количеството стратосферен озон;

(ii) *азотни окиси (NO_x)*. Наземните източници на NO_x имат важно директно влияние единствено върху тропо-сферните фотохимични процеси, а косвено на стратосферната фотохимия, докато прякото вкарване на NO_x в близост до тропопаузата може да доведе до непосредствени изменения в горните слоеве тропосферен и стратосферен озон;

(в) хлорни вещества:

(i) *напълно халогенирани алкани, например CCl₄, CFCl₃ (CFC-11), CF₂Cl₂ (CFC-12), C₂F₃Cl₃ (CFC-113), C₂F₄Cl₂ (CFC-114)*. Напълно халогенираните алкани са антропогенни и представляват източник на Cl_{10x}, който играе ключова роля във фотохимията на озона, особено на височина 30—50 км;

(ii) частично халогенирани алкани, например CH_3Cl , CHF_2Cl (CFC-22), CH_3CCl_3 , CHFCl_2 (CFC-21). Източниците на CH_3Cl са естествени, докато другите споменати по-горе частично халогенираните алкани са антропогенни по произход. Тези газове също представляват източник на стратосферен ClOx ;

(г) бромни вещества:

(i) напълно халогенирани алкани, например CF_3Br . Тези газове са антропогенни и представляват източник на BrOx . Въздействието им е аналогично на това на ClOx ;

(д) водородни вещества:

(i) водород (H_2). Водородът, чиито източници биват естествени и антропогенни, има маловажно влияние върху стратосферната фотохимия;

(ii) вода (H_2O). Водата, чиито източник е естествен, играе ключова роля и в тропосферната, и в стратосферната фотохимия. Локалните източници на водни пари в стратосферата се включват в окисляването на метана и в по-малка степен – на водорода.

Приложение II

Информационен обмен **1.** Страните по конвенцията съзнават, че събирането и обmena на информация е важно средство за постигане целите на тази конвенция и е залог за това, че предприеманите действия са целесъобразни и справедливи. По тази причина Страните ще обменят научно-техническа, социално-икономическа, делова, търговска и правна информация. **2.** Когато Страните по конвенцията решават каква информация ще бъде

събирана и обменяна, да вземат предвид до каква степен ще бъде полезна, както и разходите по получаването ѝ. Страните също така съзнават, че едно такова сътрудничество по това приложение трябва да е съвместимо с националните закони, постановления и практики по отношение на патентното право, търговската тайна и защитата на информация с конфиденциален или засекретен характер. **3.** Научна информация. Тя включва информация за:

(а) научни изследвания, планирани и провеждащи се държавно или частно, с оглед улесняване координацията на научноизследователските програми, за да бъдат използвани максимално ефективно националните и международните ресурси;

(б) данни за емисиите, необходими за изследванията;

(в) научни резултати, публикувани в специализираната научна литература в сферата на физиката и химията на земната атмосфера, податливост на промени, и по-специално за състоянието на озоновия слой и последствията за човешкото здраве, околната среда и климата в резултат на измененията по всички времеви скали, настъпили или в общото съдържание, или във вертикалния профил на озона;

(г) оценката на резултатите от изследванията и препоръки за бъдещи изследвания. **4.** Техническа информация. Тя включва информация за:

(а) наличие и себестойност на химичните заместители и алтернативните технологии, позволяващи да се намалят емисиите на вещества, изменящи структурата на озоновия слой, и свързаните с това запланувани и провеждащи се изследвания;

(б) ограниченията и евентуалните рискове при използването на химикали и други заместители или при въвеждането на алтернативни технологии.

5.

Социално-икономическа и търговска информация, отнасяща се до веществата от приложение I. Тя включва информация за:

(а) производство и производствени мощности;

(б) потребление и потребителски тенденции;

(в) внос/износ;

(г) разходи, евентуален риск и печалби от човешката дейност, която би могла косвено да доведе до изменения в състава на озоновия слой, и реакцията спрямо предприетите или предстоящите законови действия за контрол на тези дейности. **6.** Правна информация. Тя включва информация за:

(а) националното законодателство, административни мерки и правни изследвания, отнасящи се до опазването на озоновия слой;

(б) международни съглашения, включително двустранни договорености, отнасящи се до опазването на озоновия слой;

(в) методи, условия за лицензиране и наличност на патенти, отнасящи се до опазването на озоновия слой.